

ЗАМАН

Газета издаётся на балкарском языке с 1924 года

Интернет-версия: smikbr.ru/zaman

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Кенгеш

Тапландырыллыкъ жолла алыкъа кёпдюле

КЪМР-ни Башчысы Казбек Коков КЪМР-ни Правительствоосуну Председатели Мусукланы Алини, КЪМР-ни Башчысыны Администрациясыны таматасы Мухамед Кодзиковну, КЪМР-ни Правительствоосуну Председателини биринчи орунбасары Муаед Кунижевни, КЪМР-ни транспорт эмда жол миолк министри Аслан Дышековну, Нальчик шахар округну жер-жерли администрациясыны башчысы Таймураз Ахохонну къатышулары бла кенгеш бардырганды. Анда регионну, ол санда Нальчикни, жол-транспорт инфраструктурасын айнтыууға энчи эс бурунганды.

уна кёре Нарткъалада бла Прохладныйде ара орамла, юч кёпюр да жангыртылгандыла, социал мекамлаға элтен жоллаға энчи эс бурулганды. Нальчикде Къабарты, Осетин, Калмыков, Шогенов, Мазлоев, Пятигорская, Наушев эмда Руставели орамланы автомобиль

Карашаев, Жабаги Казанов, Тенгизов, Абидов, Мусукаев, Ингушская орамланы, Юность эмда Тепличный тыгъырыкъланы машинала жүрюген кесеклерине тынгылы ремонт этерге белгиленеди. 2025 жылда Кешоков, Суворов, Щорс, Руставели, Пирогов, Головка,

Алгъаракълада республиканы оноучусуну буйругуу бла 2023-2027 жыллада бардырыллыкъ жол ишлени планы жарашдырылганды. «Жол фонд бла, федерал бюджетден бөлюннген ахча бла да байламлы жумушлары шарт белгиленгенбиз. Ол жаны бла кеп иш этиленди, алай 2024 жылда, андан сора да андан да аслам жумуш тамамларғады умутубуз. Аны себепли бек алгъа къолға алынырыкъ кзурулшланы сайлауна магъанасы уллуду. Кенгерттирге, жол айырыулары кзуаргъа, инфраструктураларын игилендирге керек болган жоллаға энчи эс бурургъа тийишлиди», – деп чертгенди Казбек Коков. Кенгешде 2023 жылны эсеплери да чыгарылгандыла, жол ишлени 2024-2027 жыллаға жарашдырылгандыла. Республиканы оноучусуну буйругуу

Аслан Дышеков билдиргенге кёре, быйыл регион магъаналы 28 жолну мардалаға келиширча этерге къолдан келгенди. Тапландырыу ишле битеу муниципал районлада бла шахар округлада бардырылгандыла. Республиканы оноучусуну буйругуу

жолларына ремонт этиленди. Республиканы ара шахарында бир жылны ичинде орамлада 10 минг чыракъны шендюго торлюлерине алышыргъа онг чыкыганды. 2024 жылда Нальчикде 2-чи Таман Дивизия, Чернышевский, Осетин, Малкъар, Байсолтан улу,

Каменская, Шортанов, Тарчочов орамлада жол ишле бардырыллыкъдыла. 2026 жылда Суворов, Пачев, Ногмов, Калининградская, Люксембург, Арманд, Калинин орамлада автомоль жоллары мардаға келиширча этерге белгиленеди. **Ахыры 2-чи бетдеди.**

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы Казбек Коковну Россейни Ич ишле органларында къуллукъ этгенлени кюнү бла **АЛГЫШЛАУУ**

Ич ишле органлары къуллукъчуларын бла ветеранларын профессионал байрам бла жюрегимден алгышлайма!

Бюгюн биз жигит, батыр адамлары, жамауат къоркъуусулукъну, инсанлыкъчылыкъланы эркинликлерин бла праволарын къоруулапган, къыйын эм жууаплы буйрукъланы толтурурга хазыр болганлары хурметлейбиз. Закондукъну эм право низамны кючлеуге уллу къошумчулукъ этген, Ата журтубузға кертичиликни юлгосюн кёргозтген ветеранлаға уа энчи алгыш сёзле жоралайбиз.

Къабарты-Малкъар Республиканы ич ишле органларыны къуллукъчулары профессионал билимлери, тозлюклери, антларына кертичликлери бла энчидиле.

Сиз аманлыкъчылыкъланы тохтатууну ал сатырындасыз, экстремизмге, коррупцияға, кибербузукълукълаға къажу юрешни къаты бардырасыз. Жамауатны ырахматлы жашауу, одамларыбызны тынчлыгы, тамблагы кюннге ышанылулукълары сизни ишигизге кёре къураладыла.

Заман ич ишле органлада къуллукъ этгенлеге жангы излемле, борчла салады, эс а къыйын эм жууаплы жумушлары бийик даражада тамамайсыз. Иши борчларыбызны профессионал халда, бет жарыкълы толтуругъызны ючюн ырызлымымы билдиреме. Къуллукъчузуну мындан ары да таукед, хайырлы бардырып, законга, Россейге кертичи болганлай къаллыгыгызға ишексизме.

Ачыкъ жюрекден саулукъ, жетишимле тежейме, сизге, юйюргюзге да къолайлыкъ тилейме.

Белгилеу

Жангъы хорламла тежегенди

КЪМР-ни Башчысы **Казбек Коков** «Большая перемена» деген проектни призёрларын алгышлап, жангы жетишимле бла хорламла тежегенди. Конкурсну эсеплери «Артек» Халкъла аралы сабий арада «Будь в движении!» Битеуроссей форумда чыгарылгандыла.

Проект сегиз айны ичинде этгенди. Анга юч миллион чакълы тамата класслары окъуучулары къатышхандыла. Аланы жарымы финалға чыгып, хорлам ючюн эришгендиле. Анда атларын айтырып, сауыгалы жерлеге тийишли болганлары араларында уа Бахсан шахарны 6-чы номерли школуну окъуучусу Аскер Иванов, насыихатчысы Тырнауузуну 5-чи номерли школуну педагогу Маргарита Абулькино, Нальчикни 14-чо гимназиясыны келечиси Текуланы Валерий, насыихатчысы Тырнауузуну 1-чи лицейини физкультурадан устазы Рафаиль Абулькин, Нальчикни 9-чу номерли школуну окъуучусу Владимир Шорохов, насыихатчысы Эколого-биология араны педагогу Елена Берданова бардыла.

Жаш тёлю кеслерини проектлерин жетишими къоруулап, командада ишлей билгенлерин кёргозтгендиле. Финал а юйюр эм халкъ адет-тёрелеге жораланган эди.

Хорлаганлары уа РФ-ни Президентини Администрациясыны таматасыны орунбасары Сергей Кириенко, РФ-ни жарыкъландыруу министри Сергей Крацов эм Жаш тёлюно ишлери жаны бла федерал агентствону таматасы Ксения Разуваева сауысалагандыла, деп билдиредиле КЪМР-ни Башчысыны бла Правительствоосуна пресс-службасындан.

Жазылыу-2024

Магъаналы жумушха уллу кёллю болмайыкъ

Багъалы шухъла!

Сиз республикабызда тамамланган ишлени юслеринден толу хопар алырга сие эсегиз; Сиз ёз халкъыгызны адамы болганыгызны дайым сезгенлей турургъа сие эсегиз; Сиз малкъарлылары тарыхларыны, маданият хазналарыны, тёрелерини эмда адетлерини, аланы бюгонню

жашауларыны, жетишимлерини эм къайгыларыны юсонден кёбюрек билдирге итине эсегиз – «ЗАМАН» ГАЗЕТЕ ЖАЗЫЛЫГЪЫЗ! Аны бетлеринде сиз кеп сейирлик затланы тобарыксыз, ол хар юйюрге да керек болганына тошюнюрюксюз! Эсигизге салайыкъ, 2024 жылны биринчи жарымыны 6 айына газетге жазылыу Россейни почта

бёлюмлеринде бардырылады. Аны багъасы 897 сом бла 96 какекди. Изданиябызга Интернетде бу адресни <https://podpiska.pochta.ru/press> ачып, ол магъаналы жумушун алай тамалларға да боллукъду. «Заман» газетни редколлегиясы.

БИЗНИ ИНДЕКСИБИЗ – П 5893

Эришну

«Биз башхалабыз, алай эсе да, тенгбиз!»

Аллай ат бла алгъаракълада халкъла аралы эришну Чечен Республиканы Грозный шахарыны Ю. Деширеев атлы Лингвистика школуну майданында озганды. Быйыл ол оноюнчю кере къуралганды.

4 бет

Эски элперибиз

Бахсан ауузу бла ёрге бара, Тырнаууздан юч-тёрт къычырым ётгенлей, Бахсан сууну сол жанында, ариу кюнлюм бетде, аты таурухлада айтылып келген Эл-Журту орналып болганды. Емюрлени саркъыуунда кеп белгили адамла жашай келгендиле бу элде.

Эл-Журт

10 бет

Экономика

Кыралдан – танг болушлукъ

Гитче эмда орта бизнес бла кюрешгенле быйылны ал тогуз айыны ичинде кыралны себеплиги бла 181,6 миллиард сом кредит алгандыла. Ол саулай Россейде кёрюмдюю. МСП Корпорацияны эсеплерин Кыбарты-Малкърны Экономиканы айныту министерствосу туура этгенди.

Озгъан жылны ол кезиуо бла тенгешдиргенде, предпринимательле кыралны болушлугуо бла төрт процентте аслам кредит аха алгандыла. «Поручительство алагъа кыруу аллай онгуну берип кьоймайды. Бирлеге ансыз кредит алып амал болмай кылады. Ол а, сёз ючюн, банка залогга кьорьгъа мюлкю болмаса. Бу амал а алагъа бек хайырлыды. Нек дегенде, поручительство кредитни экиден бирине бериледи. Аны жарашдырыр ючюн, комиссияны предприниматель телемегени да игиди», - дегенди сагъынылган Корпорацияны башчысы Александр Исаевич. Гитче эмда орта бизнесге аха бла бирси регионладан эсе

ОМАРЛАНЫ Мурат.

Чегем райондан

Эсгергме жангыртылганды

РФ-ни Кьоруулау министерствосу Улуу Ата журт урушда өлген кызыл аскерчилеге эм фашизмни зорлугуну сынаганлагъа орнатылган эсгергмени төгергин тап халгъа келтириуно энци программасына кёре Чегем шахарда аллай сыннга тынгылы ремонт этилгенди.

Аны тийресинде кьарындаш кьабырында Чегем шахарны кьатларында сермешледе жигитлеча жан берген 41 чаклы белгисиз солдат ассыралыгды. Эсге сала айтсакъ, Улуу Ата журт урушга алты минг чегемли кеткен эди. Жарсуыгъа, аланы эки тенгинден бири кьайтмаганды.

Жамауат тийрелени айбатландырадыла

«Иги шахар болумну кыруу» федерал проектге кёре, Чегемде улуу Басхан жолну Мамбетов орамдан башлап Вороков орамгъа дери жаюу жолчукъланы кенгертип, плитка салып, айбат болурча мадар этилгенди. Дагъыда чыраклык чыпында, кир-кипчик атарча орунда орнатылгандыла эм машинала жюрюген жолчукъгъа да асфальт жайылганды. Былтыр Чегем гитче шахарланы бла эски элени арасында өтген битеурессей конкурсда хорламгъа тийшли болганды. Берилген ахагъа «Чегем. Алгъа!» проектни бардырыгъа мурат этиледи. Аны чеклеринде Кяров эмда Надренный орамлагъа кьараллыкды. Тапландырыу ишлени тизмесине районла аралы больницаны, кеп фатарлы койлени, спорт объектели эм Чегем сууну жагъасы да киредиле.

Кьоркьуусулукъгъа да аслам эс бурулдукъду. Ол санда автомобиль жолла, жамауат аслам хайырланган жерле жангы излемлеге келиширча боллукъдула. Андан сора да, сахна, скейт-парк, воркаут-майданла эм улуу сквер да ишлениркидиле.

Эркин да, жарык да мектеп

Чегемни жангы микрорайонунда «Билим беруино айнтыу» кырал программалгъа кёре сегиз жюз адамгъа мектепни кыруулушу барды. Бионлюкде аны мурдорун салып бошагандыла, жуукъ заманда кьабыргъаларын кьалап башларыкдыла. Мектеп бир бирге кьошулган кьауум мекамдан кьуараллыкды. Аны жарык, эркин класслары, жыйылула бардырган улуу отуу, ашханасы, эки спорт залы, топ ойнарча майданы, чабычу жоллары эм солурча жерлери да боллукъдула. Ишле болжалдан кеч кьалмай барганларын да энчи белгилерчады. Мектеп келир жылны ахырына битерге керекди.

Бир жанында кьалмай

Кеп болмай Чегем районну жер-жерли власть органдарыны, жаш телю биригуилени келечилери, спортчула эм башхала да, кьошулуп, кьан беруге кьатышандыла. Саулай алып айтханда, ол кюн донорланы федерал регистрине отуз адам киргенди. Акция «ДавайВступай!» битеурессей марафонну чеклеринде бардырылады. Аны баш магъанасы кьаралда кьан беруичюлени сагын кебейтиргеди.

КУРДАНЛАНЫ Сулейман хазыраганды.

Хурметлеу

Низамлыкны сакълаугъа кьыйын салгъанлары ючюн

РФ-ни Ич ишле органларында кьуулукъ этгенлени кюноне аталып, ведомствону ветеранларыны советинде кьууанчы жыйылуу болганды. Анга КьМР-де ич ишле министрни орунбасары полицияны полковниги Аслан Бахов кьатышханды. Ол министерствону онучуларны атындан ветеранланы алгъышлаганды.

– Кьуулукъ этген кезиуде салынган борчланы бийик даражада толтургъаныгъыз, законлукъну сакълауда магъаналы жумушланы бардыргъаныгъыз ючюн жюрегимден ырызлыкны айтама, дегенди ол эмда саулукъ, кьолайлыкъ, узакъ ёмюр тилегенди.

КьМР-де МВД-да Жамауат советни башчысы Руслан Макушев да кьошулаганды алгъышлаулагъа.

Жыйылууда саугъалау да болганды. КьМР-де ич ишле министр полицияны генерал-лейтенанты Василий Павловну буржугула бла ёсюп келген телюню туугъан журтубузгъа сыймекликге юйретю ишге кьошумчулукъ-

ТИКАЛАНЫ Фатима.

лары ючюн ветеранланы улуу кьаууму Сыйлы грамотала бла белгиленгенди. Дагъыда ич ишле органлада кеп жылланы бет жарыклы кьуулукъ этген ветеранлагъа бла полициячылагъа Ич ишле органданы ветеранларыны битеурессей жамауат организациясыны майдаллары берилгенди.

Билим

Сынаулану кезиуо уруму башланганды

Бу кюнде Окьуучулары битеурессей дерс олимпиадаларны экинчи - шахарлада бла элледе бардырылган - уруму башланганды. Анга, белгиллисича, мектеплени кеслеринде кьуаралган кезиунде ахшы кёрюмдюле болдурган жашла бла кызыла кьатышыучудула. Быйыл ол онбиринчи декабрьге дери бардырыллыкды.

Анга Нальчикни школларыны жетинчи-онбиринчи класслага жюрюген окьуучуларындан беш минг адам кьатышырыкды деп белгиленгенди. Ала барысы да мектепледе айырмалы болганладыла. Ангъалта кетейик, сёз ючюн, быйыл бардырылган олимпиадага аны шендюю мектепледеги урумунда жетишимлиден сора да, былтыр

Жолоучулукъ

Классдан тышындагъы дерс

Нальчикни биринчи номерли гимназиясыны окьуучулары бу кюнде Басхан ГЭС-де кьонаккъа болгандыла. Алагъа анда производство-техника бёлюмю инженерни Беслан Виндижев экскурсия бардырганды. Ол сабийлеге станция кьачан ишлеп башлагъаныны, аны тарыхыны, электрокюу кьалай чыгарылганыны эмда анда кьаллай затла болганларныны юсюнден жик жиги бла хабарлаганды.

Гитче кьонаккъала машинала турган улуу отуугъа кьарагандыла. Анда орналган юч гидроагрегатны

суу буруп, ызы бла электрокюу чыгарылганын да кёргенди. Дагъыда битену объектлеге кез-кылак болган Ара отуугъа киргенди. Анда олтургъан специалистле станцияны хар неси да кьалай ишлегенин кёрюп тургъанларына эсеп, кеслери бла да ушакъ этгенди. Тышына чыкьгъандан сора алагъа КРУЭ деген мекамны кёрюзтгенди. Анда уа станция берген токну жер-жерлеге жиберген оборудование ишлейди.

«ГЭС-ге келирге, мында сейрири затлагъа кьараргъа, школчуланы да заманларын зауукъу ётдюрюрге онг берилгени ючюн сау болугъуз», - дегенди сабийлени узасты Екатерина Барагунова станцияны ишчилерине.

УЛБАШЛАНЫ Мурат.

ТРАМЛАНЫ Зухра.

Жыйылыу

Мечиланы Кязим атлы фондда малкър тилден бла адабиятдан окутхан устазланы тюбешиулер болганды. Аны фондну таматасы, тележурналист Аппайланы Лариса кыраганды. Жыйылыуға битеу да отузгъа жууук адам келгенди.

Бу тюбешиу не ючюн кыралгъанын ангылата, Аппайланы Лариса бююнлюкде ана тилни билиу не халда болганын жарсып айтханды. «Бусагъатда ана тилни окутуугъа аслам эс бёлүрге кереклиси баямды, – деп башлаганды ол сёзюн. – Гаджетле, телефонла, компьютерле ёсюп келген төлюню ана тилден, миллет маданиятдан, адет-тёреледен керн этедиле. Аны юсюнден кёп айтылады, болсада иш жеринден төпмейди. Тау элдеде окуна ана тилде таза сёлешгенле бек аздыла. Хар бирибиз да, орус тилден усталыгыбызны кёргюзторге ашыкгъанча, акыллана келген балагъа орусча сёлешебиз. Ол эм биринчи сёзюн да орус тилде айтады.

Ана тил бла байламлы жарсыуларын ачыкъ айтхандыла

Битеу ол шартланы, бирле айттып угъай, кесим керюп, сынап билеме. Ма бусагъатдагы болум, жарсыугъа,

аллайды. Устазланы аны ючюн чакъыргъанма, аланы оюмларын да билрге, халны тюзетиуню жолларын бирге

излерге. Ол мурат бла «Бусагъатдагы болумда ана тилни окутуу» деген лекция да кырагъанбыз.

Кесини оюмун 27-чи номерли мектепде малкър тилден бла адабиятдан окутхан Жанатайланы Азинат да билдргенди. «Сабийлени кыой, бир-бир ата-анала, ыннала, аппала да тауча сёлешип, гитчелени юйретмегенлерин билебиз. Бир-бирле сабийлерине мектепде ана тилден бла адабиятдан дерсле неге керекдиле, ала акылын бийлемегиз, сёлешгенни ангылайды, ол тамамды, деп окуна айтадыла. Тилибиз байды, ариуду, аны башха миллетлени келечилери билрге излейдиле, кесибизникиле уа, метеке кыабындан жийиргенгенча, кычаадыла андан», – деп чертгенди.

Ол быллай тюбешиуле хайырлы болгъанларын, аланы терк-терк бардыра турургъа кереклисин да айырып айтханды.

Тилибизни шёндою болу-муну, аны окутууну амалларыны юслеринден кеслерини оюмларын башха устазла да билдргендиле. Аланы хар бири да ана тилден дерслеге бютюн уллу магъана берилрге кереклисин чертгендиле.

ХОЛАЛАНЫ Марзият.

Эришиу

«Биз башхалабыз, алай эсе да, тенгбиз!»

Аллай ат бла алгъаракълада халкъла аралы эришиу Чечен Республиканы Грозный шахарыны Ю. Деширеев атлы Лингвистика школуну майданында озганды. Бу конкурсда кеслерини усталыкъ хунерлерин СКФО-ну регионларында эмда Адыгея Республикада ана тилден окутхан устазла ачыкълайдыла. Быйыл ол онючюнчю кере кыралгъанды.

Бу жол ана тилдени байрамы Чеченде бардырылгъаны уа былтыр быллай эришиуде Кыарачай-Черкесде алчылыкгъа – биринчи даражалы дипломгъа – чечен тилден окутхан Эдик Бангачиев тийишли болгъаны бла байламлыды. Энди бир ненча жылдан бери, конкурсну жорукъларына кёре, анда кыайсы регионну келечиси хорлагъанына тийишлиликде экинчи жол аны туугъан республикасында бардырылады. Бизни региондан а анга озгъан жылда Нальчикни отуз Биринчи мектебини устазы Бийчеккуланы Кулина кыатышып, аны «Сёлешу тилни сакълагъан» деген бёлюмюнде айырмалы болгъан эди.

Эсгерте кетейик, эм алгъа «Биз башхалабыз, алай эсе да, тенгбиз!» деген конкурс Шимал Осетияны Билим берюуде ишлегенлини усталыкъларын ёсдюрген институтуну башламчылыгы бла кыралгъанды. Кеси да «Мир моих увлечений» деген ат бла фестивал халда аланы кеслеринде бир талай жылны бардырылып турганды.

Бу эришиу бизни республикада да эки кере озганды. Эм алгъа ол КЪМР-де 2014 жылда кыралгъан эди. Аны аллында ол Чеченде бардырылып, Нальчикни бир-бир предметлени терен окутхан тогузунчу номерли мектебини устазы Бёзюяны Саняит – ючюнчю орунга, аны биргисине барган кыабартылы кыыз а биринчи жерге тийишли болгъандыла, аны себепли (тохташдырылган жорукъгъа кёре) бирси региондан анга кыатышханлагъа келир жылда кыонакбайлыккыны Кыабарты-Малкър этериги

белгиленген эди. Ол жол а бизден анга кыатышхан педагог Чочайланы Анжела (Нальчикни тогузунчу номерли школу) эсибизде хунерли, окуулу, чыгъармачылык кёз кыарамы кенг болгъан, мастер-классын да бир чурумсуз берген устазча кыалгъанды.

Экинчи кере уа бу конкурс Кыабарты-Малкърда 2021 жылда озганды. Аллай даража уа республикагъа 2020 жылда Шимал Осетияда эришиуде Нальчикни 34-чю номерли прогимназиясыны сабий садына эмда башланган классларына жюрюгенлеге малкър тилден бла адабияттан дерсле берген Ёзденланы Мадина Муратовна биринчи жер алгъаны бла байламлы берилген эди. Энди, белгилегенибизча, тохташдырылган терге тийишлиликде, анда кыайсы регионну келечиси хорлам болдургъаны эсге алынады.

Эришиу Кыабарты-Малкърда да экинчи кере бардырылгъанында (2021ж.), анга кыатышханланы арасында Нальчикни экинчи номерли лицейини малкър тилден бла адабияттан устазы Тёппеланы Ханифа Мустафаевна да болгъанды. Ол конкурсну ючюнчю жаражалы диплому бла саугаланганды. Кыарачай-Черкес Республикада уа «Биз башхалабыз, алай эсе да, тенгбиз!» деген атай эришиу былтыр озганына эсгертгенбиз. Аллай даража алагъа 2021 жылда Нальчикде озгъан конкурсда кыарачайлы эгечибиз, Черкеск шахарны онтогузунчу номерли гимназиясыны кыарачай тилден бла адабияттан устазы Ёзденланы Джамия Ансаровна алчы-

лыкгъа тийишли болгъаны бла байламлы берилген эди.

Энди, алгъадан чертсек, 2024 жылда да, сагъынылган байрамгъа кыатышханлагъа кыонакбайлыккыны КыАР этерикди. Нек дегенде, быйыл Чеченде озгъан эришиуде да кыарачайлы эгечлерибизден бири Кыарачай шахарны биринчи номерли орта школунда ана тилден бла адабияттан окутхан Лайпанланы Фатима Басиятовна, биринчиликни бир башхагъа ычындырмай, хорламгъа тийишли болгъанды. Биз да аны жетишимине жорекден кыуанганбыз, мындан арасында да жетишимли болуруна ийнанганбызны билдиребиз. Кыабарты-Малкърдан да быйыл байрамгъа экеулен баргандыла. Аладан бири уа Эльбрус посёлканы малкър тилден бла адабияттан устазы Ачабайланы Хаджа болгъанды. Ол эришиуню «Излем ишни бардыргъан» деген бёлюмюнде айырмалы болгъаны ючюн диплом бла саугаланганды. Быйыл а конкурска саулайда,

сегиз региондан тогуз адам кыатышханды. Устазланы хар бири да, аны төрт бёлюмюнде хунерлерин ачыкълап, мастер-классла кёргюзгендиле, кыаллай методикалы амалланы хайырланганларын айтхандыла, бош заманларында не бла кюрешгенлерини юсюнден да хапарлагъандыла. Башхача айтханда уа, бир бирлерини сынамыларына тюшонгендиле.

Арт кезюуде бизни таулу устазларыбыз бу эришиуге тири кыатышып, жетишимли да бола келгенлери кыуанырча шартды. Нек дегенде, жарсыуға, бир талай заманны ичинде анга адамыбыз кыошулмай тургъан эди.

Аны себепли уа быллай конкурслагъа кеси миллетибизни келечилери да кыатышып, алада кыарачай-малкър тил да эшитилсе, сагъынылса, бир-силе бизни ким болгъаныбызды, белгили адамларыбызны барлыкъларын да билселе, бютюнча бег а тилибизни бююнлюкде жаланда айнууна угъай, сакъланып кыалырына

кыыйн сала, ишлерин бет жарыккылы бардыргъан устазларыбызны да кёрселе, кёлленебиз. Не жашырлыккы барды, ол кезюуде жюрегин башха тюрюл ургъанча да керюне, ёхтемлик сезим да бийлейди.

Аны ючюн а бу эришиуге эндиге дери, бу жол да кыатышып келген кызыларыбызгъа дагыда бир кере алгыш, ыспас да эте, мындан арасында да ишлеринде илхам, чыгъармачылык кёз кыарам бла учуну-улук болгъанлай турурларын тилейбиз.

Ана тилибизден окутханлагъа не заманда да хурметибиз, ырызлыккыбыз улууду. Ала кыаллай жууаплы ишни кётюргенлерин да ангылыйбиз. Чынты устазла эндиге дери да, бююнлюкде да болгъанларына ийнанганбызча, келир жолда Кыарачайда боллук тюбешиуде да усталыкъ хунерлери бла ала дагыда айырмалы болурла деп ышанабыз, жангы жетишимле тежейбиз эмда сакълыйбиз.

МОКЪАЛАНЫ Зухура.

Конкурс

Сынам жыйышдырзандыла, шүөхлa да тапхандыла

Къабарты-Малкъар гуманитар-тар-техника колледжи, «Прaвону сакълaу эмдa башчылык этилe» билим беруу кластерни окуучулары да «Профессионалитe» федерал проектe кeрe Москвагa барып, «Абилимпикс-2023» миллет чемпионатa къатышхандыла. Андан къайтхандан сора, ала тентлеру бла тюбегендиле.

Ушакъгa гуманитар-техника колледжде ишлеге Азор Губжков, чемпионатха къатышдырзандыла баргандан бергелерине болгандан эксперт-мастер Марьяна Балкизова, «Абилимпикс» къымылдауу КъМР-де арасыны башчысы Сатаней Курашинова, колледжи преподаватели Елена Хандогий, «Абилимпикс» чемпионаты региондe кесегини «шкoлчу» бeлoмoндe хорлаган Тимур Экашев эм башхала къатышхандыла.

Марьяна Балкизова конкурсха къалай къатышханларыны юсюндe тынгылы хапар айтханды эмдa экспертле бла бирге бардырылган кeп тюрлю тюбeшилe конкурсну кенгертилe уллу себеплик этгендерин чертгенди.

Сатаней Курашинова да Къабарты-Малкъарны окуучуларын аллай эришилeгe жиберилеуню бек магъаналыгa санаганды,

анга себеплик этгенлеге да журек ырыздыгын билдиргенди. Бек алгa КъМР-ни Жарыкландырыу эмдa илму министерствосуна эмдa гуманитар-техника колледжи башчысы Барасби Абазовахъа ыспас этгенди.

«Жашларыбызгa бла къызларыбызгa миллет чемпионатха барыу, аны тюрлю-тюрлю маданият программаларына, усталыкыны ёсдюрюрчa майданларына къатышыу, хорлам болдургандыла бла тюбeшилe, аладан юнгу алыу, кеслерине жангы шүөхлa да табыу артыкъда магъаналыды. Биз да

ишибизни къурауну къыйматлы амаллары бла шагъарейленебиз, башха жерледен келген экспертле бла тюбeшилe, сынау жыйышдырабыз. Ансыз регионда быллай ишни айнатыргa къыйынды. Алгa барыу ючюн къайры атланганынгы билдире керексе», дегенди Сатаней Курашинова.

Тюбeшилeуню кезилеуню кеслерини оюмларын жаш адамла да айтхандыла. Миллет чемпионатха къатышып къайтхандыла кeп соруула да бергендиле.

ДАЛХАТЛАНЫ Марзият.

Юйретуу

Сакълыкъгa гитчеликден тюрлюнюрe

Бу кюнде Огъары Малкъарны 2-чи номерли мектебинде «Жулдузчукъ» сабий садны тамата къауумунa къоркъуусулукъну дерси бардырылганды. Бу жол ол от тюрлюден сакъланыугa жоралганды. Аны юйретилеуню Темуккулары Лёля къураганды.

Дерсе Къабарты-Малкъарда от тюрлюге къажау службада къуллукъ этгенле, От тюрлюге къажау кеслери ырыздыклары бла къорешгендени битеуросей биригиуноу келечилери, элли

администрациясындан да жууаплы къуллукъчула чактырылган эдиле.

Бек алгa Лёля Солтановна «От – шүөхдү, от – душманды!» деген жомакны айтханды. Андан сора сёзю сабийлени кеслерине бергенди. Ала уа от тюрлюге къажау не этерге, кесин къалай журютюрге, аны юсюндe тийишли службагa къалай билдире кереклисини юсюндe билгенлерин айтхандыла. Андан сора уа тюрлю-тюрлю оюулагъа къатышхандыла, чабып эришгендиле, от тюрлюден заманда мекамдан къалай

чыгъаргa, не этерге кереклисини юсюндe да билгенлерин кeргюзгендиле.

Аны бла да чекленмей, сабийлe ким да эсин бурорчa суратла, агъачдан, башха затладан да абериле ишлегендиле. Анга бек хунерлилеге бла тирлилеге элли администрациясыны грамоталары берилгендиле. Юйретилеуню Темуккулары Лёля уа бу юйретилеуню дерсни бардырганы ючюн МЧС-ни КъМР-де Баш управлениыны сыйлы грамотасына тийишли болганды.

ХОЛАЛАНЫ Марзият.

Байлампыкъла

Чекчилени болушлукъчулары

РФ-ни ФСБ-сыны КъМР-де Чекчи управлениыны кеси ырыздыклары бла ишлеге халкъ дружиналары кeллендирилe энци эс буралды. Бюгюнлюкде къыралны чегини тюрлесинде орналган юч районда чекчи бeлoмoнде алты къауум къураылганды, ала 60-дан аслам адамны бирикдиргендиле, деп билдиргендиле бизге кюч ведомствону пресс-службасындан.

Халкъ дружиналары келечилери къыралны чегин сакълaугa дайым да чактырылдыла, чекчиле бла бирге энци низамлы жерледе законлукъну жалчыта-

дыла. Ала инсанлагa законланы илмелерин анылаадыла, къыралны чегини тюрлесинде бузганды ачыкъларгa болушадыла.

Быйыл аланы болушлукълары бла РФ-ни къырал чегини тюрлесинде низамны бузгандыла, миграция бла байламлы законланы сакълaмагандыла ачыкълангандыла. Чегем районда халкъ дружинаны келечилери уа белгисиз тас болганы ючюн илзледе болган инсанны тохташдыргандыла.

ТИКАЛАНЫ Фатима хазырлаганды.

Бушуу

Ол огурулу адам, къайгъырылу эмдa хунерли оюучу эдиле

Биз барыбыз да уллу хурмет этген школ башчыбыз Къалабекланы Любовь Хусейновнаны ёлгени устазлагъа, окуучулагъа, ата-аналаргa да уллу бушуу болганды.

Ол Хасанияны 16-чы номерли школунa башчылык этгенди алай кeп болмай эди, жалаанда жети жыл. Алай ол мында жангы адам тюрлю эди. Аны атасы Чочайланы Хусей мында кeп жылланы ишлегенди, школда, элде да аны намысы уллу журютгенди. Люба кеси да бу мектепни бошаганды. Къабарты-Малкъар къырал университетни бошагандан сора да, бери къайтып, сабийлени малкъар тилден бла адабиятдан бирненча жылны окуйтханды.

Любовь Хусейновна ариу тилли болганды, аны хыны сeлешип эшитмегенбиз. Устазлагъа, окуучулагъа да бек къайгъырганды. Биринчи классха келген жашчыкълагъа бла къызчыкълагъа ариу айтып, абызырамазча жыллы бериле заман таба эди. Окуучуларын бошаганды да огурулу эмдa насийхат сeзлери бла кeллендире билгенди.

Мектепни атын иги бла айтдырыу ючюн къолундан келгени амаганды. Кeп жамауат биригиуле бла къаты байлампыкъда ишлегенди. Есюн келген тeлю адет-къылканы бирилча, журютюрчa, патриот ниетиле болурчa этиуге уллу къыйын салганды. Ол мурад бла «Патриот» жамауат биригиуноу ишине тире къатышханды.

Любовь Хусейновна устазла, окуучула да сыйгендиле, аланы ата-аналары уа анга уллу журмет этгендиле. Анга шагъатха жалаанда бир шартны кeлтирсек да тамамды: ол бирненча аины больницада кесине бакъдырып келгенде, окуучула, устазла да анга жолу эки жанында сюелип, гюлле, къарсала бла да тубеген эдиле.

Директорбузну ахыр жолгa ашырггa сау эл чыкъганды эди. Анга уллу, гитче да бушуу этгендиле. Кeртe да ахшы эмдa огурулу адам, къайгъырылу эмдa хунерли башчы арабыздан кетгени барыбызгa да ачуу тийгенди. Аны жарыкъ сыфаты журеклерибизден ёмюрге да кетерик тюрлюлю. Биз Любовь Хусейновнаны юйорюне, жууукъларына бла ахлуларына уллу бушуу этгенибизни билдирип, къайгъы сeз беребиз.

Фрилансы Рамазаны атын журютген 16-чы номерли школну коллективи.

«Патриот» регионла аралы жамауат биригиу ЧОЧАЙЛАНЫ Любовь Хусейновнаны ёлгенине уллу бушуу этгенин билдиреди эмдa аны жууукъларына бла ахлуларына къайгъы сeз береди.

Учредитель: Къабарты-Малкъар Республиканы Парламенти бла Правительствоу

**Баш редактор
КЪОНАКЪЛАНЫ Хасан**

РЕДКОЛЛЕГИЯ:

ТЕКУЛАНЫ Хауа
(баш редактору орунбасары),
ЖАНГУРАЗЛАНЫ Нажабат
(баш редактору орунбасары),
ТОКЪЛУЛАНЫ Борис
(жууаплы секретарь),
МУСУКАЛАНЫ Сакинат,
ТИКАЛАНЫ Фатима,
ТРАМЛАНЫ Зухура,
УЛБАШЛАНЫ Мурат.

ТЕЛЕФОНЛА:

Редактурун приемный - 42-63-01. Баш редактору орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82. Жууаплы секретарь - 40-03-24. Секретариат - 40-93-62. КОРРЕКТОРЛА - 42-63-52.

Газет Басманы эс асламлы информацияны эркиниклерин къоруулау жаны бла Къабарты-Малкъар регион инспекцияда 2016 жылда 19 декабрьде регистрация этилгенди.
Регистрация номер — ПИ № ТУ07-00118. Индекс — П 5893

Газетни басмагъа «КъМР-Медиа» ГКУ-ну компьютер службаы хазыр этгенди.

Газет «Издательство «Южный регион» ООО-ну типографиясында басмалланганды. Ставрополь край, Ессентуки ш., Никольский орам, 5а

Номерге графикте кeрe 19.00 сагъатда къол салынады. 20.00 сагъатда къол салынганды.

ГАЗЕТНИ НОМЕРИН ЧЫГЪАРГАНЛА:

Курданланы Сулейман - дежурный редактор, Кучукланы Сафият, Кетениланы Зульфия - жууаплы секретары орунбасарлары; Ахматланы Лиоаза (1,2-чи бетле), Бийекуланы Жаннета (3,4-чи бетле), Зезаланы Лида (9,11-чи бетле), Гелаяны Валентина (10,12-чи бетле) — корректорла.

Тиражы 1445 экз. Заказ № 2466
Багъасы эркинди.

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ
ИЗДАТЕЛЬНИ АДРЕСИ:

360000, Нальчик шахар,
Ленин атлы проспекте, 5
электронный почтаасы:
elbor_50@mail.ru